

HÄMEENLINNAN ELÄINSUOJELUSSEURA

1900—1905

KERTOMUS

30:VUOSIKOKOUSTA VARTEN 30 P. HUHTIKUUTA 1905

LAATINUT

A. TH. BÖÖK

SEURAN PUHEENJOHTAJA JA SIHTEERI

HÄMEENLINNA 1905
HÄMEENLINNAN UUSI KIRJAPAINO

Hämeenlinnan Eläinsuojelusseura

1900—1905

Kertomus

30-vuosikokousta varten 30 p. huhtik. 1905

laatinut

A. Th. Böök

Seuran puheenjohtaja ja sihteeri

Hämeenlinna
Hämeenlinnan Uusi Kirjapaino, 1905

HÄMEENLINNAN ELÄINSUOJELUS- SEURAN

toiminta on vasta kuluneena vuonna jotenkin mennyt samaan suuntaan kuin tätä ennen. Merkillisimpänä tapauksena on kai merkittävä että seura tänä vuonna voi kokoontua 30-vuosikokoukseensa. Näin ollen lienee paikallansa 1904 vuoden kertomuksen ohessa luoda silmäys seuran toimintaan viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana, s. o. sen ajan kuluttua, jolloin seuran 25-vuosikertomus julaiettiin.

Koko sen ajan jona seura on paikkakunnalla työkennellyt eläinsuojeluasian hyväksi, on se pieniin varoihinsa nähden koettanut puuttua niin moneen eläinsuojelusaatetta koskevaan väärinkäyttöökseen kuin suinkin mahdollista.

Siihen nähden että seura, saadakseen aatteensa leviämään mitä laajimpiin piiriin, on määrännyt vuosimaksut niin alhaisiksi kuin suinkin mahdollista — 2 markkaa mies- ja 1 mk naishenkilöiltä — on sen pääasiallisesti kiittäminen kaupungin Valtuustoa ja Hämeenlinnan Säästöpankia, jotka ovat hyvin tarvittavilla rahakannatuksilla sitä avustaneet, siitä että se edes johonkin määrin on voinut työnsä suorittaa.

Siten on seura Anniskeluyhtiön voittovaroista viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana yhteensä saanut 1,100 mk. sekä Säästöpankin voittovaroista yhteensä 800 mk.

Niinkuin ennenkin, on seura katsonut niin hyvin käytännöllisessä kuin siveellisessäkin suhteessa parhaimpina keinoina tehdä eläinsuojelusaatetta tunnetuksi

eläinsuojeluskirjallisuuden

levittämisen niin laajoihin piireihin kuin suinkin mahdollista. Seura on vakuutettu siitä, että samassa suhteessa kuin mielet jalostuvat, hyvää aatetta ja siten myöskin armeliaisuutta ja myötätuntoisuutta eläimiä kohtaan yhä enemmän yleisön puolelta tunnustetaan.

Siitä kirjallisuudesta, joka nyt kuluneena aikakautena on levitetty mainittakoon: 350 vuosikertaa aikakauskirjaa „Eläinsuojelus“, joista tilivuoden kuluessa 70 vuosik., 100 vuosik. Finlands Djurskydd“, joista tili vuotena 20 vuosik., 1,500 kp. „Pieni Eläinystävä“, 1,200 kp. „Sylvian Kevätlehteä“, paitsi joukko kirjasia, kuten 300 kp. T. Forsténin kirjoittamaa „Uusi teurastusasetus sekä lyhykäisiä neuvoja niiden käytäntöön sovittamisesta“, 300 kp. C. Ullnerin ja W. Lindmanin kirjasia teurastusasiassa, 500 kp. T. Forsténin „Hevosenlihan käyttäminen ravintoaineena“, 50 kp. F. Vingborgin „Småfåglarnes betydelse“, 500 kp. T. Forsténin esitelmää, joka hän seuran pyynnöstä piti seuran toimittamassa Suomen ensimmäisessä koeteorastuksessa Hämeenläänin Maanviljelysseuran näyttelyn ohessa vuonna 1902.

Painosta on seura julaissut suomenkielisessä asussa „Kaksitoista lyhykäistä neuvoa hevosten omistajille ja ajajille“, alkujaan Norrbottenin eläinsuojelusseuran Luulajassa julkaisema. Sitä jaettiin 1,000 kp.

Eläinsuojeluskirjallisuutta on muuten kuten ennenkin levitetty lukutupiin, kievariin, kansa-, maanviljelys- ja mui-

hin kouluihin, poliisikonttoreihin, postikonttoreihin y. m. sekä riittämän mukaan jäsenten kesken.

Vaikuttaaksensa käytännöllisesti ja välittömästi lapsiin, on sitä paitsi vuosina 1901 ja 1903 toimeenpantu

sylviajuhlia

kaupungin puistossa. Näihin juhliin saapui tuhatmäärä nuorisoa. Ohjelmaan on kuulunut esitelmää, sekä soittoa, laulua, virvokkeiden ja kirjallisuuden jakamista kuin myöskin erilaisten pesimispönttöjen näyttäminen. Vuonna 1903 jaettiin juhlan ohessa palkintoja parhaimmista kaupungin koululaisten kirjoittamista, jotakin eläinsuojeluasialaa koskevista kirjoituksista.

Kustannukset suoritettiin suurimmaksi osaksi yksityisten antamalla lahjoilla. Tänä vuonna on kehoituskirjelmä kansakoulujen johtokunnille julaistu sanomalehdissä, pyynnöllä, että sylvia-juhlia kevään kuluessa toimeenpantaisi koko läänissä.

Kun on puheella

pikkulintusuojelus,

mainittakoon, että vasta kuluneiden viiden vuoden aikana yksi ainoa tapaus pikkulintujen pesien hävittämisestä kaupungin puistossa on seuran tiedoksi tullut. Sen sijaan on tilaisuudessa nyttemmin näkemään pönttöjä hyvin monen talon pihalla kaupungissa.

Puistoon yksistään on seura pystyttänyt 60 pesimispönttöä, pääasiallisesti Berlepsch'in mallia. Lintujen vilkas elämä ja raikas laulu onkin siellä viimeisinä vuosina suuressa määrin lisääntynyt.

Toinen tärkeä ala seuran toiminnalla ovat markkinat ja niiden lakkautettua

toripäivät

olleet. Eläinten ystävät olivat toivoneet, että markkinoiden poistettua niillä yleisesti harjoitettu hevoshuijaus lakkaisi. Tässä toivomuksessa kuitenkin pettyivät, sillä toripäivät astuivat täydellisesti markkinoiden sijaan. Kuitenkin on mielihyvällä tunnustettava että niillä kaupaksi olevat hevoset ylipäänsä esiintyvät paljon paremmassa tilassa kuin kymmenkunta vuotta sitten. Poisotettujen hevossaakkien luku on vuosittain vähentynyt. Seuran totiset ja lujat pyrinnot tuon kansallistaloudellisessa suhteessa tärkeimmän kotieläimen suhteen ovat siis kantaneet hyvää hedelmää.

Kuluneiden viiden vuoden aikana on kaikkiaan tähän päivään saakka talteen otettu 233 hevosta, joista 10 on takaisin annettu. Näistä otettiin viimeksi kuluneena vuotena 25 kpl. ja annettiin takaisin yksi. Kaikki talteen otetut hevoset ovat tapetut ampumanaamarilla. Viimeksi mainituista hevosta maksettiin lunastusrahassa 203 mk. Hevosten omistajista sakotettiin 15 henkilöä. Tässä kohden on kuitenkin huomioon otettava, että ainoastaan vähäinen osa hevosten omistajista tavallisesti saapuvat tarkastuksiin, he kun pelkäävät tulevaisuutta eläinrääkkäyksestä. Koko toiminta-aikanaan on seura kärsimyksistään pelastanut ja tapattanut 697 hevosta.

Ulospäin on seuran vaikutusvalta viimeisinä vuosina yhä vahvistunut. Sitä todistaa parhaiten se seikka, että seuran välitystä on yhä useammin varsinkin maaseudulta pyydetty, kun on ollut kysymyksessä eläinten rääkkääminen toisessa tahi toisessa muodossa.

Likimiten kuusikymmentä

ilmiantoa

on siten viimeisten viiden vuoden aikana seuralle tehty. Jos kohta osa näistä on aiheutunut pahansuomisesta eli kostosta, ovat kuitenkin useammat ilmiannot tuottaneet väärinkäytösten poistamista, jolapaitsi niistä on seurannut laillinen edesvastuu ja syyllisen langettaminen eläinrääkkäyksestä.

Seuran nostamista kanteista mainittakoon erittäin muuan kanne kreivi Mannerheimiä, Jokioisista, vastaan jonka Tamme-lan Eläinsuojelusseura oli seuralle ilmiantanut siitä, että hän oli antanut katkaista vaunuhevosensa hännän, leikkauttanut sarvet nuorelta sonnilta sekä käyttänyt n. k. amerikalaisista tapaa kukistaaksensa potkasevaa hevosta. Viimeksimainittu tapa tapahtuu siten, että hevonen, yksi jalka ylössidottuna, siis kolmella jalalla liikkuen, ruoskalla pakoitetaan kulkemaan rattaiden edessä huolimatta siitä, jos välillä kaatuukin. Kanteen oli seura nostanut periaatteellisista syistä ja saadaksensa entispäätöksen tulevaisuutta varten näissä riidanalaisissa eläinrääkkäysmuodoissa.

Asia jäi ikävä kyllä sikseen armonantojulistuksen määräyksen mukaan Perintöruhtinaan syntymisen johdosta.

Ilmiantajalle on annettu 10 markan palkinto, jos syyllinen on langetettu.

Vuonna 1900 otti seura

poliisikseen

yhden kaupunkin poliiseista 60 markan vuotuista palkkaa vastaan, paitsi 1 markka kustakin ilmiannosta. Koska tämä toimenpide kuitenkin näyttäytyi epäkäytännölliseksi, otti toimen terveyspoliisi A. Kuokkanen, jonka palkkio maksetaan laskun mukaan.

Tärkeimmän työnsä eläinsuojelusaatteen levittämiseksi teki seura kuitenkin liittämällä toimintaansa oman

teurastuksenneuvojan.

Sellaisena on seuran palveluksessa ollut teurastaja O. Virtanen, joka seuran stipendiaattina ja sen kustannuksella läpikävi ensimmäisen teurastuskurssin Helsingissä.

Vuosina 1903 ja 1904 on Virtanen syysteurastusten aikana taidolla ja menestyksellä toimeenpannut koeteurastuksia seuraavissa pitäjissä: Rengossa, Vanajassa, Hattulassa, Hauholla, Tuuloksessa, Kalvolassa, Sääksmäellä, Pälkäneellä, Kangasalla (maanviljelysseuran pyynnöstä) Sahalahdella, Kuhmalahdella, Luopioisissa, Kuhmoisissa, Padasjoella (maanviljelyskoululla), Asikkalassa, sekä Hämeenlinnan maaseurakunnassa. Näissä tilaisuuksissa, joihin on saapunut kansaa runsaasti, on kirjallisuutta jaettu sekä ohjeita annettu ampumanaamarin käyttämisestä, jotapaitsi neuvoja on myynyt muutamia kymmeniä ampumanaamaria.

Tietäraivaavaa laatua oli myöskin seuran, Hämeenläänin Maanviljelysseuran suuren näyttelyn aikana v. 1902, Hämeenlinnassa toimeenpanema

eläinsuojelutarpeiden näyttely

sekä

koeteurastus,

jossa tilaisuudessa eversti T. Forstén piti esitelmän — molemmat laatuaan ensimmäiset Suomessa. Seura sai kunnia-palkinnon tappokoneiden y. m. eläinsuojelusesineiden näyttelystä.

Teurastuskysymyksen

suhteen on mainittava seuran sanomalehdissä julkaisema kehoitus „syysteurastusten varaksi“

uuden teurastusasetuksen

ilmestymisen johdosta. Kehoituksessa esiintuodaan uuden asetuksen merkitystä ja kehoitetaan yleisöä tarkasti noudattamaan sen määräyksiä eläinten lamauttamisesta. Kehoitus oli sittemmin otettu useimpiin Suomen sanomalehtiin. Muiden Suomen eläinsuojelusseurojen ohessa otti seura osaa suureen anomukseen, joka tarkoitti uuden teurastusasetuksen hankkimista maallemme.

Kehoitukseksi on seura jakanut pienempiä

palkintoja

à 5 mk. kunniakirjoineen kaupungin ajureille hyvästä hevosten hoidosta. Sitä paitsi on 10 markkaa annettu torikaupias Lotta Öhrlund'ille, joka hyvästä sydäimestä ja uhraamalla suuren osan omista pienistä varoistaan pehmitetyllä ja lämmitetyllä leivällä joka päivä on ruokkinut kaupungin kyyhkysia.

Edelleen on seura sanomalehdissä julaissut erilaatuisia kehoituksia, kuten: kaupungin hevosmiehille, etteivät keli- rikon aikana hevosilleen laittaisi liiaksi raskaita kuormia, halko- ja tukkivedon esmiehille, etteivät ottaisi työhönsä huonoja ja väsähtyneitä hevosia sekä lasten vanhemmille ja hol- hoojille, että koettaisivat estää n. k. stritsojen käyttämistä.

Kaupungin teurastuslaitosta

on niinkuin ennenkin pidetty silmällä.

Tapponaamareita

pidetään kaupaksi tahi luovutetaan yleisön käytettäväksi.

Vuonna 1902 eroitettiin julmuudesta eläimiä kohtaan seuran toimesta

kaupungin rankkuri,

joka myöskin seuran toimesta velvoitettiin koirien tappamista varten käyttämään ainoastaan tapponaamaria tahi ampumasetta.

Vuodesta 1903 on seura maamme muiden eläinsuojelusseurain ohessa 50 markalla vuosittain ottanut osaa

eläinsuojelusta koskevien kirjoitusten

hankkimiseksi sanomalehtiin.

Seuran

hevosuittolaituria,

jonka seuran v. 1901 kuollut monivuotinen ja innokas jäsen kauppias W. C. Wilhelmsson lahjoitti seuralle, on maksutta ollut yleisön käytettävänä, ja ahkerasti ovat hevosmiehet sitä käyttäneetkin.

Seuran sääntöjä

on pyynnöstä lähetetty Lappajärvelle ja Björköhön perustetuville seuroille.

Viime vuoden kuluessa on

Hämeenlinnan Ajuriyhdistys

pyytänyt seuran välitystä siihen suuntaan, että kaupungin keväällä tulvilla olevat tiet eläinystävällisessä tarkoituksessa

koroitettaiiin. Asia on nykyään kaupungin valtuuston käsiteltävänä.

Tärkeän prejudikaatin toivoo seura saaneensa vahvistetuksi estämällä että muuan

eläinlääkärin kelpaamattomaksi tuomitsema hevonen

josta vakuutusmäärä oli maksettu, myytäisi julkisella huutokaupalla Turun Hevosvakuutusyhtiön laskuun. Hevonen tapettiin.

Pariisin eläinsuojelukongressissa

v. 1900 oli seuralla oma edustajansa rouva C. Ullner, sekä sai kongressista muistomitalin.

Tänä vuonna otti seura osaa

kansainväliseen joukkoanomukseen,

jonka tarkoituksena on saada uuteen Italian metsästysasetukseen muutamia eläinystävällisiä määräyksiä.

Seuran nykyinen puheenjohtaja sai vuonna 1903 Helsingin Eläinsuojelusyhdistyksen hopeaisen

kunniamitalin

„eläinsuojelusaatteen levittämisestä laajoihin piireihin“.

Lahjoituksista,

joita seuralla on ollut ilo vastaanottaa mainittakoon: Berlepsch'in kirja „Der gesamte Vogelschutz“ ruotsalaisessa asussa saksalaiselta eläinsuojelusseuralta „Der Deutsche verein zum Schutze der Vogelwelt“, rouva C. Ullnerilta joukko „Pikkulintusuojelus“ ja „Eläinsuojelus“ nimistä aikakaus-

kirjaa, herra ja rouva Lindebäck'iltä arkistokaapin, maisteri F. Wingborg'ilta Tukholmassa, eversti T. Forsténilta ja kirjailija W. Lindman'ilta Helsingissä erilaatuisia eläinsuojelusta koskevia julkaisuja sekä muiden seurojen vuosikertomuksia, kuten: Ruotsin yleisen Eläinsuojelusyhdistyksen, „Pikkulintujen ystävään“ Göteporissa, Ruotsin yleisen naisyhdistyksen pikkulintujen suojelukseksi, Reinisch-Westfalische Thierschutz-Verbandin, Der Deutsche Verein zum Schutze der Vogelwelt'in, Foreningen til Dyrenes Beskyttelse'n, Tanskassa, Uudenmaan läänin sekä Tampereen eläinsuojeluseuran.

Kiitollisuudella on sitäpaitsi mainittava kaksi rahalahjoitusta à 100 mk. eversti T. Forsténilta ja ravintoloitsija E. Strömbom'ilta.

Seuran lausuntoa

on pyytänyt kansak. opettaja J. Latvala käsikirjoituksestaan „Vertailu ihmiskunnan ja eläinkunnan välillä“.

Vuonna 1901 kutsuttiin seura Turun Eläinsuojeluseuran

kirjeenvaihtavaksi jäseneksi.

Maaseudulla ovat seuran

asiamiehinä

hyväntahtoisesti työskennelleet seuraavat henkilöt: pastori H. Molin Hattulassa, urkuri Karl Kiertonen ja tilanomistaja E. af Enehjelm Janakkalassa, kirkkoherra P. Leivo Sääksmäellä, neiti Angelika Grönholm Jämsässä, kirkkoherra J. H. Foudila ja tilanomistaja H. G. Brander Lopella, kirkkoheran rouva A. Levander Kuhmoisissa, maanviljelyskoulun johtaja Ernst Mether-Borgström Padasjoella, pastori Hj. Lind-

blom Tuuloksessa, tilanomistaja Alex. Ehrnrooth Lammilla sekä pastori K. Hj. Hilden Vesilahdella.

Seuran

eläinlääkärinä

on koko ajan toiminut eläinlääkäri Th. Colerus ilman palkkiota. Kiitollisuuden osoitteeksi uhraavasta työstä jätettiin hra Colerukselle Theodorinpäivänä viime vuonna muistoksi seuran puolesta hopeainen sikarikotelo.

Seuran johtokunnan kokoonpanon suhteen on vuosina 1900—1905 tuntuva muutos tapahtunut, sotakamreeri C. Alléen kun muutti v. 1902 Tampereelle, joten seura kadotti uutteran ja paljon kokeneen puheenjohtajansa, joka seuran perustamisesta v. 1875 alkaen väsymättömästi on sen töitä johdattanut. Kunnioituksen ja kiitollisuuden osoitteeksi kutsui seura

kunniajäsenikseen

niin hyvin herra Alléen'in kuin rouva Emelie Alléenin, jossa seura myöskin kadotti yhden vanhempia, hartaimpia ja toimeliaimpia jäseniään.

Rouva ja herra Alléenille jätettiin sitäpaitsi muistotaulu kirjoituksineen, muotokuvineen ja eläinsuojelusalaa kuvaavine kuvineen.

Johtokunnan jäsenistä

ovat viisivuotisen aikakauden aikana koko ajan olleet vakinaisina jäseninä seuran rahastonhoitaja kauppias C. Lindvall, seuran puheenjohtaja ja sihteeri maisteri A. Th. Böök, kamreeri J. A. Moberg sekä v. tuomari L. Idestam.

Kauppias Wilhelmsson-vainajan asemesta tuli vakinaiseksi jäseneksi v. 1902 johtokunnan monivuotinen varajä-

sen seuran varapuheenjohtaja hovineuvos A. Spåre sekä v. 1903 eläinlääkäri T. Colerus.

Varajäseniksi herrojen Spåren ja H. Stadius'en asemesta, joka viimeksimainittu muutti pois paikkakunnalta, valittiin v. 1902 tehtailija A. Kiuttu ja tilanomistaja O. Lönnholtz sekä v. 1903 herra Colerus'en asemesta, joka tuli vakinaiseksi, kauppias K. F. Björkbom.

Tilintarkastajina

olivat viime vuonna pormestari Hj. Sundel ja insinööri H. Holmén. Tarkistajina ovat sitä paitsi olleet johtaja O. Jokinen, pehtori A. Finnäs ja tirehtööri O. Leistén.

Jäsenten luku

oli vuonna 1904, 146 henkilöä, joista kaupunkilaisia 96 ja maaseutulaisia 50 henkeä.

Elinkautisia jäseniä oli samana vuonna 11 henkeä.

Summittainen yhteenveto

Hämeenlinnan Eläinsuojeluseuran tuloista ja menoista vuonna 1904.

Tuloja:

Saldo vuodelta 1903	420: 48
Kaupungilta viinavaroja	500: —
Jäsenmaksuja	228: —
Myydyistä hevosennahoista	425: —
„ hevosenuumiista	130: —
„ ampumanaamareista	83: —
Korkoja	13: 65
Muita tuloja	6: —
	<hr/>
	Summa 1,806: 13

Menoja:

Sanomalehtiä, aikakauskirjoja ja kirjallisuutta . . .	323: 81
Ilmoituksia	25: 35
Avustus kirjoitussarjaa varten sanomalehdissä . . .	50: —
Poisotettujen hevosten lunastus	197: 50
„ „ hoito, ruoka ja talli	132: 05
„ „ tapattaminen ja nylkeminen	77: —
Seuran omalle ja markkina-poliisille	82: 50
Teurastusneuvojan stipendi	75: —
„ matkakustannukset ja palkka	90: 75
Ampumanaamarien ostoon	124: 70
Ampumavaroja rankkurille	2: 60
Asianajajien palkkioita	115: —
Pöytäkirjain lunastuksia	14: 70
Palkintoja ilmiannoista	20: —
Pesimispöntöistä ja niiden ylöspanosta	35: —
Kunniapalkinto eläinlääriille	60: —
Muita menoja (kylttimaalauksia, niinimattoja, hevos- uittolaiturin hoitoon, jäsenmaksujen kantomak- sua)	47: 25
Saldo vuoteen 1905	332: 92
	<hr/> Summa 1,806: 13

730009
TAVASTEUS DJURSKYDDSFÖRENING

1900—1905

BERÄTTELSE

AFGIFVEN TILL 30-ÅRSMÖTET DEN 30 ABRIL 1905

AF

A. TH. BÖÖK

FÖRENINGENS ORDFÖRANDE OCH SEKRETERARE

TAVASTEUS 1905
HÄMEENLINNAN UUSI KIRJAPAINO

TAVASTEHUS DJURSKYDDSFÖRENING
1900—1905

Berättelse

Afgifven till 30-årsmötet den 30 April 1905

af

A. TH. Böök

Föreningens ordförande och sekreterare

Tavastehus, 1905
Hämeenlinnan Uusi Kirjapaino

TAVASTEHUS DJURSKYDDSFÖRENINGENS

verksamhet har under det nu förflutna året i huvudsak gått i samma riktning som härförinnan. Såsom det märkeligaste under året bör väl antecknas, att föreningen med detta år lyckligen avslutat sitt 30:de arbetsår. Under sådana förhållanden torde det vara af intresse att jämte redogörelsen för 1904 års verksamhet kasta en återblick på hvad föreningen uträttat under de fem sistförflutna åren d. v. s. under den tid som gått sedan föreningens 25-års berättelse utgafs.

Under hela den tid föreningen verkat för djurskydds-saken å orten, har den sålunda i mån af sina små tillgångar sökt att ingripa i så många, djurskyddsiden berörande missförhållanden som möjligt. Då föreningen för att få idén spridd i vidaste kretsar satt sina årsafgifter till lägsta möjliga — 2 mk. för herrar och 1 mk. för fruntimmer — har den huvudsakligen att tacka Stadsfullmäktige och Tavastehus Sparbank, hvilka beviljat välbehöfliga anslag åt föreningen, att dess arbete helst i någon mån varit utförbart. Sålunda har föreningen af brännvinsmedel under de sistförflutna fem åren erhållit tillsammans 1,100 mark samt af Sparbankens vinstmedel 800 mark.

Såsom härförinnan har föreningen ansett en så vidt omfattande spridning som möjligt af

djurskyddslitteratur

för en af de viktigaste medlen att befrämja den goda saken så väl i praktiskt som ännu mer i moraliskt hänseende. Föreningen anser att genom sinnenas förädling det godas idé och sålunda äfven barmhärtigheten mot och medkänslan för djuren allt intensivare uppfattas af allmänheten.

Bland under de fem sistförflutna åren utdelad litteratur må nämnas: 350 årgångar af tidskriften „Eläinsuojelus“ däraf under redovisnings året 70 årg., 100 årg. „Finlands Djurskydd“, under året 20 ex.; 1,500 st. „Pieni Eläinystävä“, 1,200 st. „Sylvias Majblad“, äfvensom särskilda ströskrifter såsom 300 ex. „Uusi teurastusasetus ja lyhykäisiä neuvoja niiden käytäntöön sovittamisesta“ af T. Forstén, 300 ex. C. Ullners och V. Lindmans söskrifter i slaktfrågan, 500 ex. „Hevosen lihan käyttäminen ravintoaineena“ af T. Forstén, 50 ex. „Småfåglarnes betydelse“ af F. Wingborg, 50 ex. af T. Forsténs föredrag hållet vid Finlands första offentliga profslakt föranstaltad af föreningen under Tavastehus läns jordbruksutställning år 1902, m. fl.

Från trycket har föreningen i finsk öfversättning utgifvit „Tolfi enkla bud för hästägare och körsvenner“ utgifna af Norrbottens läns djurskyddsförening i Luleå. Ströskriften har å marknader och torgdagar utdelats till ett antal af 1,000 st.

Djurskyddslitteraturen har såsom härförinnan utdelats till läsestugor, gästgifverier, folk- jordbruks- och andra skolor, å majfester och marknader, till postkontor, poliskontor m. m. samt bland medlemmarne.

För att praktiskt och omedelbart verka på barnen har dessutom under åren 1901 och 1903

sylviafester

hållits i stadens park. Till dessa fester infunno sig något öfver ett tusendetal barn. Programmen hafva bestått i föredrag äfvensom musik, sång, utdelning af förfriskningar och litteratur samt förevisning af hålkar. Vid 1903 års fest utdelades därjämte pris för de bästa uppsatser i djurskydds frågor, författade af stadens skolelever.

Kostnaderna för vårfesterna hafva till största delen ihopbragts genom frivilliga bidrag. Under detta år har upprop sändts till folkskoledirektionerna, att under maj månad hålla sylviafester i hela länet.

På tal om

fågelskyddet

må omnämnas att under de fem sist förflutna åren bevisligen endast ett fall af plundring af fågelbon i stadens park blifvit anmäld, däremot ser man numera på bra nog många gårdar hålkar upphängda.

I parken ensamt har föreningen låtit uppställa 60 st. hålkar, hufvudsakligen af de Berlepsch'ska modellerna. Fågellifvet och sången i parken ha under dessa förhållanden i hög grad ökats under de sista åren.

Ett annat viktigt område för föreningens värksamhet hafva marknaderna, samt efter deras afskaffande

torgdagarne

utgjort. Djurvännerna hade hoppats att med marknadernas afskaffande det å dem bedrifna hästskojet skulle upphöra. Denna förhoppning har dock felslagit, i det att de s. k. torgdagarne fullt ersatt marknaderna. Dock kan med tillfredsställelse fastställas att de å dessa tillfällen till salu hållna

hästarne i allmänhet numera uppträda i en bra mycket bättre kondition än för något decennium tillbaka. De af föreningen tillvaratagna och aflivade hästarne hafva årligen minskats till antalet. Föreningens allvarliga och fasta sträfvanden beträffande detta vårt, i nationalekonomiskt afseende, viktigaste husdjur hafva sålunda burit frukt.

Under de fem föregående åren har tillsammans till denna dag tillvaratagits 233 st. hästar, af hvilka återgifvits 10 st. Af dessa tillvaratogos under det sistförflutna året 35 stycken och återgafs en. Samtliga tillvaratagna hästar aflivades med skjutmask. I utlösen utbetaltes för dessa tillsammans 203 mark. Af hästarnes ägare bölfälldes 15 personer för djurplågeri. Härvid bör dock observeras att i regeln endast ett fåtal hästägare af fruktan för att blifva pliktfällda infinna sig till synerna. Under hela sin tillvaro har föreningen befriat 697 st. hästar från sina plågor.

Utåt har föreningens inflytande under de sednaste åren allt mera gjort sig gällande. Detta bevisas bäst genom det faktum, att man särskildt från landsorten allt oftare börjat anlita föreningens medverkan vid förefallande djurplågerier i en eller annan form. Ett sextiotal

angifvelser

har sålunda under de nu förflutna fem åren gjorts hos föreningen. Om och en del af dessa blifvit gjorda af illvilja eller hämdkänsla, har dock den största delen af dem haft såsom påföljd missförhållandets afskaffande samt därjämte ofta nog laga åtal, hvilka i regeln medfört de skyldiges fällande.

Bland de af föreningen anhängniggjorda målen bör särskildt nämnas ett emot Grefve Mannerheim å Jokkis, hvilken genom Tammela djurskyddsförening hos föreningen

angifvits att hafva låtit stympa svansarne på sina vagnshästar, bortskära hornen på en ung tjur samt använt den s. k. amerikanska metoden för att stäffa sparkande hästar. Denna metod försiggår sålunda att hästen, med ett ben uppbundet, således på tre ben, med piske tvingas att gå för kärra oberoende om den därvid stupar. Målet hade af föreningen upptagits af principiella skäl samt för erhållande af ett prejudikat för framtiden angående denna omtvistade form af djurplågeri.

Målet förföll tyvärr till följd af pardonsplakatet i anledning af tronföljarens födelse.

För angivelse som medfört den skyldiges fällande för djurplågeri har utbetalats en premie à 10 mark.

År 1900 antog föreningen som

egen polis

en af stadspoliserna med en årslön af 60 mark utom 1 mark för hvarje anmälan. Då detta arrangement dock visade sig opraktiskt, har hälsopolisen A. Kuokkanen åtagit sig denna befattning emot ersättning som erlägges enligt räkning.

Sitt måhända mest beaktansvärda inlägg för befrämjande af djurskyddsidens syften har föreningen dock, såsom den första i landsorten, utfört med anställande af egen

slaktinstruktör.

Såsom sådan har fungerat slaktaren O. Virtanen, hvilken i egenskap föreningens stipendiat, på dess bekostnad, genomgick de första slaktkurserna i Helsingfors. Under åren 1903 och 1904 har Virtanen vid tiden för höstslakterna på föreningens bekostnad med framgång och skicklighet föranstaltat profslakt i följande kommuner: Rengo, Vånå,

Hattula, Hauho, Tuulois, Kalvoila, Sääksmäki, Pälkäne, Kangasala (för landtbrukssällskap), Sahalahti, Kuhmalahti, Luopiois, Kuhmois, Padasjoki (å jordbruksskola), Asikkala samt Tavastehus landsförsamling. Vid dessa talrikt besökta tillfällen, hvarom kungjorts i tidningarne samt kyrkorna, har litteratur utdelats samt instruktioner gifvits i skjutmaskens användande; hvarjämte instruktören under sina resor försått några tiotal skjutmasker.

Af banbrytande beskaffenhet var äfven den af föreningen under Tavastehusläns landtbrukssällskaps stora utställning i Tavastehus år 1902 föranstaltade

utställningen af djurskyddsartiklar

äfvensom

proflakt

med föredrag af öfverste T. Forstén — båda i sitt slag de första i Finland. Föreningen tillerkändes ett hederspris för sin kollektion af slaktapparater m. m.

I slaktfrågan

må ytterligare nämnas föreningens upprop i tidningarna i anledning af den nya förordningen ang. slakt. I uppropet framhölls den nya lagens betydelse samt uppmanades allmänheten att noggrant följa bestämmelserna om djurens bedöfnings vid slakt. Uppropet var sedermera intaget i samtliga Finlands tidningar. Jämte Finlands andra djurskyddsföreningen deltog föreningen i den stora petitionen om införande af ny slaktlag för Finland.

Såsom uppmuntran har föreningen gifvit mindre

premier

à 5 mark jämte diplom åt hyrkuskar och formän för god omvårdnad om sina hästar. Därjämte har 10 mark tilldelats torghandlerskan Lotta Öhrlund, som af godt hjärta och med uppoffrande af sina små tillgångar dagligen å torget, med uppblött uppvärmt bröd, matat stadens dufvor.

Vidare har föreningen låtit ingå särskilda

uppmaningar i tidningarne

såsom: till stadens hästkarlar att ej under menförestid pålassa sina dragare för tunga lass; till ved- och stockförmän att ej antaga till körslor orkeslösa hästar; till föräldrar och målsmän att söka förhindra användande af s. k. stritsar m. m.

Stadens slakthus

har såsom härförinnan inspekterats och

skjutmasker

hållas till salu eller upplåtas afgiftsfritt till allmänhetens begagnande.

År 1902 förafskedades för grymhet på föreningens anhållan

stadens politiekarl.

Denna funktionär har för öfrigt, genom föreningens åtgöranden, af magistraten blifvit ålagd att för hundars aflifvande använda enbart skjutmask eller skjutvapen.

Sedan år 1903 har föreningen jämte landets andra djurskyddsföreningar med 50 mark årligen bidragit till anskaffande af en serie

djurskyddsartiklar

i den periodiska pressen.

Föreningens

hästsimbrygga

som öfverlåtits som gåfva till föreningen af dess mångårige, nitiske, år 1901 aflidna medlem, handlanden Vilhelmsson — har gratis upplåtits samt flitigt begagnats af hästägare.

Föreningens stadgar

har på begäran tillsändts nybildade föreningarna i Lappajärvi och Björkö.

Under sistlidne år anhöll

Tavastehus åkareförening

att föreningen skulle försöka verka därhän att de om våren öfversvämmade vägarne i djurvänligt syfte måtte höjas. Frågan är numera under behandling hos stadsfullmäktige.

Ett viktigt prejudikat hoppas föreningen hafva fastställt, då den år 1902 förhindrade att en, af

veterinär utdömd häst

för hvilken försäkringsbeloppet utbetalats, försåldes å offentlig auktion för Åbo hästförsäkringsbolags räkning. Hästen aflivades.

Vid djurskyddskongressen i Paris år 1900

representerades föreningen af egen representant fru C. Ullner samt erhöi från kongressen en minnesmedalj.

Under innevarande år deltog föreningen i en

international petition

i syfte att få vissa djurskyddet berörande bestämmingar införda i den nya jaktlagen för Italien.

Föreningens nuvarande ordförande erhöll år 1903 Djurskyddsföreningens i Helsingfors

silfvermedalj

„för befordrande af djurskyddets sak i vidsträcktare kretsar.“
Bland

föräringar

dem föreningen haft nöjet under femårs perioden att emottaga må nämnas: Berlepsch bok „Der gesamte Vogelschutz“ i svensk öfversättning af „Der Deutsche Verein Zum Schutze der Vogelwelt“; ett antal „Pikkulintusuojelus“ samt „Eläinsuojelus“ af fru C. Ullner; ett arkivskåp af herr och fru Lindbäck; särskilda djurskyddspublikationer af dr. F. Wingborg i Stockholm och Öfverste T. Forstén samt litteratör W. Lindman i Helsingfors äfvensom årsberättelser af flere föreningar såsom: Svenska allmänna djurskyddsföreningen, Småfåglarnes vänner i Göteborg, Svenska allmänna kvinnoiföreningen till djurens beskydd, Reinisch-Westfalische Thierschutz-Verband, Der Deutsche Verein Zum Schutze der Vogelwelt, Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Cristiania, Astaffskoffska afdelningen af ryska djurskyddsföreningen samt Nylands Djurskyddsförening och Tammerfors Djurskyddsförening. Med tacksamhet böra dessutom omnämnas tvänne pennigbidrag à 100 mk. af öfverste T. Forstén och restauratör E. Strömbom.

Om Föreningens

utlåtande

har anhållit folkskolläraren J. Latvala om sin bok „Vertailu ihmiskunnan ja eläinkunnan välillä“.

År 1901 kallades föreningen till

korresponderande ledamot

i Åbo djurskyddsförening.

Såsom

ombudsmän i landsorten

hafva godhetsfullt verkat följande medlemmar: pastor H. Molin, Hattula; orgelnisten Karl Kiertonen och possessionaten E. af Enehjelm, Janakkala; kyrkoherden P. Leivo, Sääksmäki; fröken Angelika Grönholm, Jämsä; kyrkoherden J. H. Foudila och possessionaten H. G. Brander, Loppi; kyrkoherdskan A. Levander, Kuhmois; jordbruksskoleföreståndaren Ernst Mether-Borgström, Padasjoki; pastor Hj. Lindblad, Tuulois; godsägaren Alex. Ehrnrooth, Lammi, samt pastor K. Hj. Hildén, Vesilahti.

Såsom föreningens

veterinär

har under dessa 5 år fortsättningsvis utan ersättning fungerat veterinär Th. Colerus, åt hvilken såsom en liten erkänsla för uppoffrande arbete å föreningens vägnar till Theodorsdagen år 1904 öfverlemnades ett silfver cigarrfodral med monogram och inskription.

Bland föreningens funktionärer har under perioden 1900—1905 en kännbar förändring inträffat i det att fältkamrer C. Alléen bortflyttade till annan ort år 1902 och föreningen därigenom förlorade sin nitiske och mångbepröf-

vade ordförande, hvilken sedan föreningens stiftelse år 1875 outröttligt ledt dess arbeten. Såsom en gärd af aktning och tacksamhet kallades till föreningens

hedersgäster

såväl fältkamrer C. Alléen som fru Emelie Alléen i hvilken föreningen äfvenledes förlorade en af sina äldsta, hängifnaste och värksammaste medlemmar. Till herrskapet Alléen öfverlämnades dessutom en minnestafila innefattande inskriptioner, porträtt och bilder belysande djurskyddsföreningens verksamhetsfält.

Af

bestyrelsens medlemmar

hafva under hela femårsperioden kvarstått föreningens kassör hand. C. Lindevall, föreningens nuvarande ordförande och sekreterare mag. A. Th. Böök, kamrer J. A. Moberg samt v. häradshöfding L. Idestam. I stället för handl. Wilhelmson som æflidit, inträdde år 1902 som ordinarie medlem i bestyrelsen dess mångårige suppleant och nuvarande v. ordförande hofrådet A. Spåre, samt år 1903 veterinär Th. Colerus. Till supleanter efter herr Spåre och H. Stadius, hvilken sistnämnde borflyttat från orten invaldes år 1902 fabrikör A. Kiuttu och godsägaren O. Lönnholtz samt år 1903 istället för herr Colerus handlanden K. F. Björkbom.

Såsom föreningens

revisorer

hafva fungerat: direktör O. Jokinen, inspektör A. Finnäs, handlanden K. F. Björkbom, direktör O. Leisten, borgmästar Hj. Sundel, samt ingenjör Henrik Hollmén.

Medlemmarnes

antal år 1904 utgjorde 146 däraf 96 stadsbor samt 50 landsbor. De ständiga medlemmarnes antal utgjorde samma år 11 personer.

Summarisk uppgift

öfver Tavastehus Djurskyddsförenings inkomster och utgifter för år 1904.

Inkomster:

Saldo från år 1903	420: 48
Stadsbidrag af brännvinsmedel	500: —
Medlemsafgifter	228: —
Försålda hästhudar	425: —
D:o hästkroppar	130: —
D:o skjutmasker	83: —
Räntor	13: 65
Diverse inkomster	6: —
	<hr/>
	Summa 1,806: 13

Utgifter:

Tidningar, tidskrifter och annan litteratur	323: 81
Annonser	25: 35
Bidrag till artikelserien i tidningarna	50: —
Lösen för borttagna hästar	197: 50
Skötsel, föda och stall hästar för d:o	132: 05
Hästarnes aflifvande och flåning	77: —
Föreningens egen o. marknadspoliserna	82: 50
Slaktinuktörens stipendium	75: —
D:o resekostnader och lön	90: 75
	<hr/>
	Transport 1,053: 96

	Transport 1,053: 96
Inköp af skjutmasker	124: 70
Ammunition åt politiekarlen	2: 60
Sakförare arvoden	115: —
Protokollslösen	14: 70
Premier för angifvande af djurplågeri	20: —
Fågelhålkår och deras uppsättning	35: —
Hedersgåfva åt veterinären	60: —
Diverse utgifter (skyltmålningar, bastmat- tor, simbryggans skötsel, uppbörds- afgifter m. m.)	47: 25
Saldo till år 1905	332: 92
	<hr/>
	Summa 1,806: 13

